Drijfveren

Eerlijke handel

De derde Europese Oecumenische Assemblee (EEA3), van 4 tot en met 9 september in de Roemeense stad Sibiu, was niet alleen een bron van inspiratie. Zij leverde kerken en gelovigen ook huiswerk op. Het slotdocument, met de code 159-07 ook wel de 'boodschap van Sibiu' genoemd bevatte onder het motto 'het licht van Christus schijnt over allen' tien aanbevelingen. Margriet Gosker, becommentarieert de 'tien geboden van Sibiu'.

Het 'negende gebod' van Sibiu vraagt ons om initiatieven te nemen om kwijtschelding van de torenhoge schuldenlasten van arme landen te bevorderen en om ons in te zetten voor een eerlijke manier van handel drijven: Fair Trade. Dat is niet alleen een opgave, die we ons zelf al eerder stelden bij het vaststellen van de millenniumdoelen, het heeft volgens Sibiu ook alles te maken met onze normen en waarden. Daarom is het belangrijk dat we ook over zulke zaken een serieuze en eerlijke dialoog aan te gaan. Alleen zo kunnen we met elkaar bijdragen aan het tot stand komen van een nieuw en vernieuwd Europa, waarin normen en waarden hoog gehouden worden.

Sjoemelen

Met principes moet je niet sjoemelen. Zeker niet als het om geld of om handelsbelangen gaat. Arme landen die zonder buitenlandse hulp nooit van hun schuldenlast afkomen, moeten uitzicht hebben of krijgen op kwijtschelding, op een jubeljaar. En mensen die met hard werken hun brood verdienen, moeten een eerlijke kans hebben op een menswaardig bestaan. Uitbuiting van mensen, onderbetaling, kinderarbeid en verkapte slavernij, het past allemaal niet in het plaatje van een Europa, dat zich door normen en waarden gevoed weet. En daar willen we toch voor gaan? Zo schijnt het licht van Christus ook in morele zin over allen.
Daarom roept Sibiu ons in het negende gebod op onze eigen morele waarden, die we rechtstreeks aan het evangelie ontlenen, in te brengen en uit te dragen in kerk, staat en maatschappij. Want wat het evangelie van ons vraagt, geldt niet alleen in ons privé-leven, maar ook in het publieke bestel. Dat mag Europa merken aan ons christelijke engagement. En daarbij werken we als christenen uiteraard van harte samen met allen uit verschillende religies en tradities, die zich eveneens willen inzetten voor een gezond en welvarend Europa, dat de eigen waarden en normen niet verwaarloost. Zo'n aanbeveling klinkt mooi. Bijna te mooi om waar te zijn. Hopelijk missen deze woorden hun uitwerking niet. Zeker niet als het er om gaat om onze Europese nek uit te steken om eerlijke handel en faire arbeidsomstandigheden te bevorderen. Sibiu wil van harte alle inspanningen van Max Havelaar en *Fair Trade* ondersteunen.
Maar ik ben wel bang dat het pleidooi om christelijke normen en waarden te handhaven snel de mist in gaat, als we het gaan hebben over ethische kwesties, zoals bijvoorbeeld onze kijk op de 'grenzen van het leven' of de betekenis van homoseksuele relaties. Daarom is het wat hachelijk om te beweren, dat onze morele waarden en principes rechtstreeks aan de bijbel ontleend zijn. Zo'n uitspraak wekt de suggestie, dat christenen het daar onderling over eens zouden zijn en dat er geen verschillende interpretaties mogelijk zouden zijn. Maar dat is niet het geval.

Homoseksuele relaties

Het stemt me niet vrolijk als ik me herinner wat metropoliet Kirill van Smolensk daarover in Sibiu te berde bracht. Hij signaleerde onder christenen een morele verdeeldheid over 'Gods normen voor het leven' en hij stelde zijn eigen conservatieve visie voor als de enig denkbare vanuit christelijk perspectief. Volgens de Russische kerkleider kunnen gelovigen de waarde van het leven en het recht om te sterven niet allebei tegelijk erkennen. Volgens hem bestaat er geen tussenweg en zullen de kerken moeten kiezen, hetzij voor de waarde van het gezin, hetzij voor de geldigheid van homoseksuele relaties. Een andere weg ziet hij niet.
En eigenlijk is dat geheel in lijn met wat Rome ook al jarenlang officieel uitdraagt. Een hernieuwde dialoog daarover lijkt me alleen vruchtbaar te zijn als de standpunten niet onwrikbaar (*unchangable*) zijn en als erkend wordt, dat het eigen standpunt niet per se een rechtstreekse afgeleide is van het evangelie.

Margriet Gosker

Pinksterkerken bieden PKN excuses aan

'Samen zijn we ledematen van Christus'

Misschien waren de gevestigde kerken niet altijd even aardig tegen pinkster- en evangelische gelovigen, maar wij gedroegen ons ook vaak arrogant en exclusief, bekende Peter Sleebos, voorzitter van het Landelijk Platform van de Pinkster en Volle Evangeliebeweging vorige week op de synode van de PKN. Hij bood, als reactie op de excuses van PKN scriba Bas Plaisier ter gelegenheid van het honderdjarige jubileum van de Pinksterbeweging, ook weer excuses aan. Hieronder de volledige tekst van zijn toespraak.

Geachte broeders en zusters in de Here Jezus Christus,
Hartelijk dank voor de uitnodiging om in uw midden een reactie te mogen geven op de toespraak van uw scriba, dr. Bas Plaisier, die hij ter gelegenheid van het honderdjarige jubileum van de Pinksterbeweging op 15 september j.l. in het Olympisch stadion namens u uitsprak.
Hij sprak niet alleen een felicitatie uit vanwege ons jubileum, maar raakte ook het punt van pijn aan, dat zowel bij u als bij ons in de afgelopen eeuw gevoeld werd, vanwege het ontstaan en de groei van de Pinksterbeweging met haar invloed op het geestelijk leven in Nederland, alsook in de hele wereld.
In zijn toespraak haalde Bas Plaisier aan dat er in het verleden soms nare dingen over elkaar werden gezegd. Dat als er mensen weggingen uit de kerk en onderdak zochten bij de Pinkstergemeente, dit bijna als doodzonde werd gezien. Dat de uitingen zoals beleefd binnen de Pinksterkerken, soms werden bestempeld als het werk van de boze. Hij vroeg hiervoor vergeving en sprak de hoop uit dat God een nieuwe weg opent voor ons.
De leiders van de Azusa Street opwekking van 1906 in Los Angeles baden destijds en hadden de hoop dat de zegen van de uitstorting van de Heilige Geest van díe tijd de gehele kerk van Jezus Christus wereldwijd zou aanraken en zou bekrachtigen tot wereldwijde evangelisatie. Omdat de uitingen van de Geest in die tijd niet werden begrepen door de kerk ontstond gaandeweg de Pinksterbeweging, genoemd naar Handelingen 2, waar op die Pinksterdag de Heilige Geest werd uitgestort op de gelovigen en waar zij in klanktalen begonnen te spreken.
Als voorbeeld hierbij mijn eigen ouders, komend als repatrianten uit Indonesië vanuit de Pinksteropwekking in de jaren '40. Zij zochten in 1950 hier in Nederland serieus naar een kerk of geestelijk thuis, waar zij God konden dienen en het werk van de Heilige Geest konden ervaren, zoals ze dat gewend waren.
Alle deuren hiervoor in de bestaande kerken bleven gesloten, waardoor zij uiteindelijk zelf aan huis een bijbelstudie-bidstond groep begonnen, die uitgroeide tot een grote Pinkstergemeente in de stad Alkmaar.
We hebben als Pinksterbeweging vanuit pijn gereageerd op de aantijgingen uit de kerk. Onze houding is u niet te verwijten. Daarvoor zijn we uiteindelijk zelf verantwoordelijk.
We waren in het verleden soms op zoek naar een duidelijke identiteit en hebben ons daarin arrogant en exclusief gedragen ten opzichte van andere kerken of geloofgemeenschappen, menend dat God dit van ons vroeg.
In onze passie voor God de Vader, Jezus Christus de Zoon en de Heilige Geest, én de opdracht om het evangelie te verkondigen, hebben we regelmatig door triomfantelijke en diskwalificerende uitingen medegelovigen in andere kerken pijn gedaan, alsof de Geest alleen nog maar in de Pinksterbeweging zou werken.
We hebben in onze gedrevenheid vaak te weinig bijbels-theologische uitleg gegeven om tot een goede dialoog te komen. Ook wij hebben daar vergeving voor nodig. Hoewel er reeds vanaf de jaren '60 op landelijk niveau stappen gezet werden om het werk van de Geest en daarin tevens elkaar te leren kennen, kwam dit plaatselijk maar moeizaam opgang. Dáár lagen immers de kwetsuren, elkaar aangedaan.
Door de landelijk dialoog tussen de kerk en de pinksterbeweging zijn we de waarde gaan zien van elkaars inbreng. Samen zijn we immers ledematen van het Lichaam van Christus. Ook plaatselijk zijn veel relaties hersteld en zijn we elkaar gaan waarderen in eigenheid, waarin we ook díe dingen zijn gaan herontdekken, die ons samenbinden als kerk van Jezus Christus.

Missionair

Ons verlangen als Pinksterbeweging is dat wij samen met de kerk door genade het gezicht van Christus, van hoop, redding, vergeving en barmhartigheid zichtbaar en tastbaar mogen maken in ons land, daarbij ondersteund en aangevuurd door de Heilige Geest. Mogen wij zo samen missionair kerk zijn in de Nederlandse pluriforme samenleving.
Ik wil eindigen met het citeren van Johannes 17: 21, waarin Jezus bad: "Laat hen allen één zijn Vader. Zoals u in mij bent en ik in u, laat hen zo ook in ons zijn, opdat de wereld gelooft dat u mij hebt gezonden."
"Kom Heilige Geest, vernieuw Uw kerk!"

Peter Sleebos

Met een omhelzing bezegelen Peter Sleebos (links) en PKN-synodevoorzitter Gerrit de Fijter de eenheid.

Foto Henri Veldhuis

P. B. Sleebos is voorzitter van de koepelorganisatie Landelijk Platform van de Pinkster- en Volle Evangeliebeweging in Nederland en algemeen voorzitter van de Verenigde Pinkster- en Evangeliegemeenten (VPE)